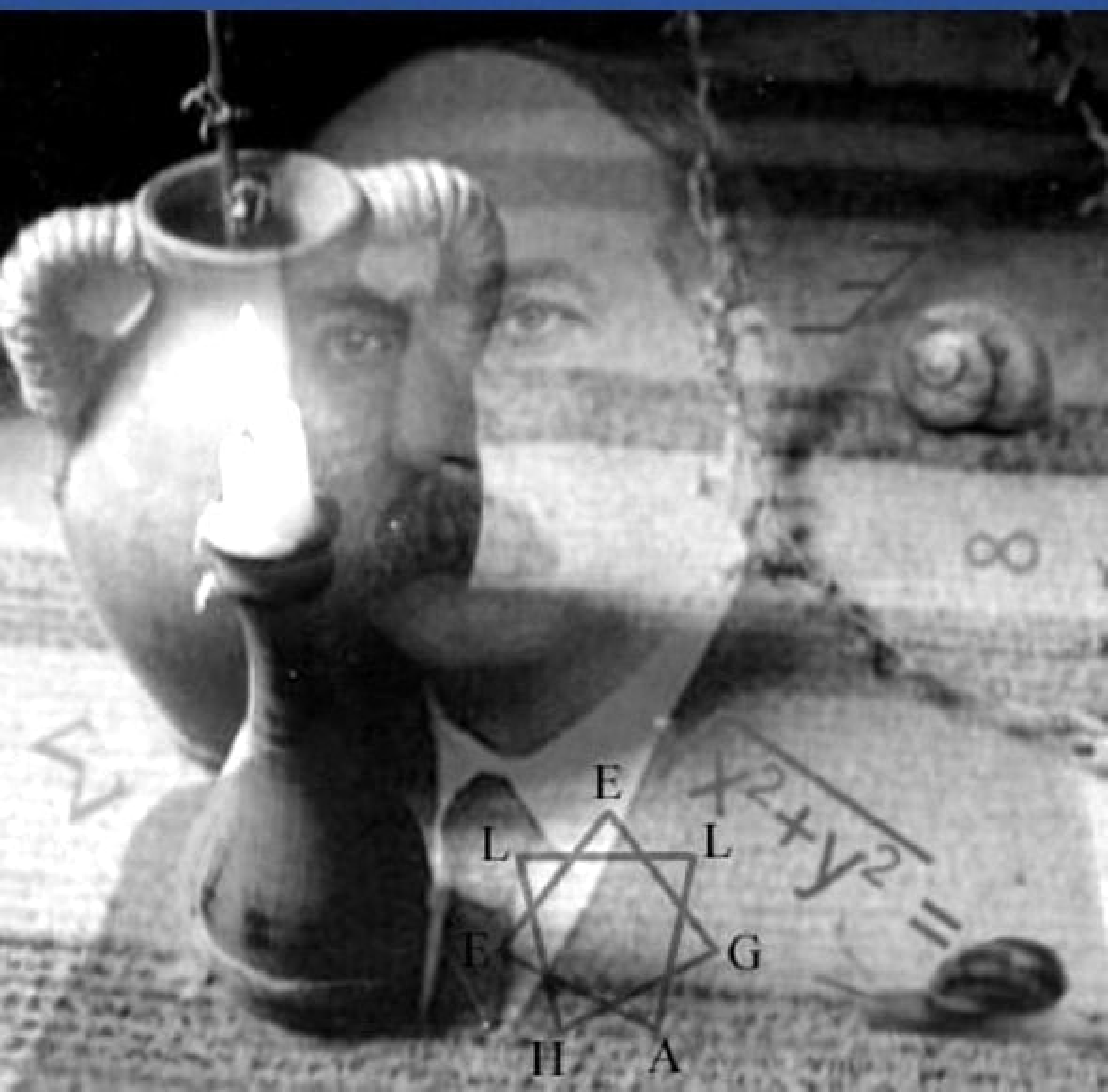
ION BARBU

POEZII

ION BARBU

(1895-1961)

POEZII

După melci

(1921)

Dintr-atâția frați mai mari:
Unii morți,
Alții plugari;
Dintr-atâția frați mai mici:
Prunci de treabă,
Uzi, peltici,
Numai eu răsad mai rău
(Mai năuc, mai nătărău).
Dintr-atâția (prin ce har?),
Mă brodisem un hoinar.

Eram mult mai prost pe-atunci...

Când Păresimii, prin lunci,
Răspândeau pietriș de-albine,
Ne părea la toți mai bine:
Țânci ursuzi,
Desculți și uzi,
Fetișcane
(Cozi plăvane),
Înfășate-n lungi zăvelci,
O porneau în turmă bleagă,
Să culeagă
Ierburi noi, crăițe, melci...

Era umed în bordei...
Și tuleam și eu cu ei

I

Tot așa o dată, iar,
La un sfânt prin Făurar,

Ori la Sfinții Mucenici,
Târla noastră de pitici
Odihnea pe creastă, sus.
Eu voinic prea tare nu-s.
Și din fugă,
Subt o glugă
De-aluniș, pe-o buturugă
Odihnii
Și eu curând...

Vezi, atunci mi-a dat prin gând
Că, tot stând și alegând
Jos, în vraful de foi ude,
Prin lăstari și vrejuri crude,
S-ar putea să dau de el :
Melcul prost, încetinel...
Din ungher adânc, un gând
Îmi șoptea că melcul blând
Subt mormânt de foi, pe-aproape,
Cheamă omul să-l dezgroape...

Și pornii la scormonit
(Cu noroc, căci l-am găsit).

Era, tot, o mogâldeață:
Ochi de bou, dar cu albeață.
Între el și ce-i afar'
Strejuia un zid de var.
"Ce să fac cu el așa ?"
Vream să-l văd cum se dezghioacă,
Pui molatec, din ghioacă ;
Vream să-l văd cum iar învie
Somnoros din colivie...

Și de-a lungul, pe pământ,
M-așezai ca să-l descânt :
"Melc, melc,

Cotobelc,
Ghem vărgat
Și ferecat ;
Lasă noaptea din găoace,
Melc nătâng, și fă-te-ncoace ;
Nu e bine să te-ascunzi
Subt păreții grei și scunzi ;
Printre vreascuri cerne soare,
Colți de iarbă pe răzoare
Au zvâcnit, și muguri noi
Pun pe ramure altoi.
Melc, melc,
Cotobelc,
Iarna leapădă cojoace,
Și tu încă subt găoace !
Hai, ieși
Din cornoasele cămăși !
Scoate patru firișoare
Străvezii, tremurătoare,
Scoate umede și mici
Patru fire de arnici ;
Și agață la feștile
Ciufulite de zambile
Sau la fir de mărgărint
Îmbălatul tău argint...

Peste gardurile vii
(Colo-n vii),
Ori, de vrei, și mai la vale,
Pe tarlale,
Hai, întinde brâu de bale... "

După ce l-am descântat,
L-am pus jos,
Și-am așteptat...
Înserase mai de-a bine ;

Crengi uscate, peste mine,
Bâzâind la vântul strâmb,
Îmi ziceau răstit din drâmb...

Năzdrăvana de pădure,
Jumulită de secure,
Pe furiș
Și pitiș
Tot scurta din luminiș.

Din lemnoase văgăuni,
Căpcăuni
Îi vedeam pieziș
Cum cască
Buze searbăde de iască ;

Și, vârtoși,
Ochi buboși
Înnoptau subt frunți pestrițe
De păroase
Și bărboase
Joimarițe.

Și cum stam subt vânt și frig,
Frânt cârlig,
Iscodind cu ochii treji
Mai în sus de brână drumul
Unde seara țese fumul
Multor mreji,
Pe subt vreascuri văzui bine
Repezită înspre mine
O gușată cu găteji.

Chiondorâș
Căta la cale ;
De pe șale,
Când la deal și când la vale,

Curgeau betele târâș.
Iar din plosca ei de gușe
De mătușe
Auzeai cum face "hârrși" ...
Plâns prelung, cum scoate fiare,
Plâns dogit,
Când vreun șarpe-i mușcă gheara,
Muget aspru și lărgit,
De vuia din funduri seara...

Mi-a fost frică, și-am fugit !

II

Toată noaptea viscoli...
În sat încă n-ajunsesem,
Că porni, duium, să vie
O vifornița târzie
De Păresimi.
Vântura, stârnind gâlceavă,
Albă pleavă ;
Și cădeau și mărunței
Bobi de mei...
(Ningea bine, cu temei).

În bordei,
Foc vârtos mânca năprasnic
Retevei.
Pe colibă, singur paznic,
M-au lăsat c-un vraf de pene...
Eu... le culegeam alene ;
Moșul Iene
Tot venea de prin poiene,
Să-mi dea genele prin gene,
Și, trudit,
Lângă vatră prigorit,
Privegheam prelung tăciunii,

Umbre dese,
Ca păunii,
Îmi roteau prin hornul șui
Leasa ochilor verzui...
Și-mi ziceam în gând :
"Dar el,
Melcul, prost, încetinel ?
Tremură-n ghioacă, vargă,
Nu cumva vrun vânt să-l spargă ;
Roagă vântul să nu-l fure
Și să nu mai biciuiască
Bărbi de mușchi, obraji de iască
Prin pădure.
Roagă vântul să se-ndure."

De la jarul străveziu,
Mai târziu,
Somnoros venii la geam.
(Era-nalt, nu ajungeam.)
Dar prin sticla petecită
Și prin gheața încâlcită
Fulgera când des, când rar,
Prăpădenia de afar' ;
Podul lumii se surpase,
Iar pe case,
Până sus, peste colnic,
Albicioase
Și foioase,
Cădeau cepi de arbagic.

Mi-adusei atunci aminte
C-auzisem mai-nainte
De o noapte între toate
Urgisită,
Când pe coate
Guri spurcate

Suflă vânt,
Să dărâme
Din pământ?
Când pe un sloi, rupând din pită,
Baba Dochia-nvălită
Cu opt sărici
Stă covrig,
Stă de-nghite
Și sughite
Și se vaicără
De frig.
Hei, e noapte-aceea, poate !

Înapoi
La fulgii moi,
Cumpenind a somn, pe coate,
Cu tot gândul sus, la el,
Șoptii :
- Melc încetinel,
Cu n-ai vrut să ieși mai iute !
Nici vifornița, nici mute
Prin păduri nu m-ar fi prins?
Iar acum, când focu-i stins,
Hornul nins,
Am fi doi s-alegem pene,
Și alene
Să chemăm pe moșul Iene
Din poiene,
Să ne-nchidă :
Mie gene,
Ție
Cornul drept,
Cel stâng,
Binișor,
Pe când se frâng
Lemne-n crâng.

Melc nătâng,
Melc nătâng !

III

Dintre pene și cotoare,
Gata nins,
Cum mijea un pic de soare
Pe întins
(În câmpie
Colilie,
Războind cu lunecușul ;
Și pieziș
La povârniș,
Din țăpoi săltând urcușul),
Mă-ntorsei subt aluniș...
Și-l zării lângă culcușu-i
De frunziș...

Era, tot, o scorojită
Limbă vânătă, sucită...
O nuia, ca un hengher,
Îl ținea în zgărzi de ger !
Bale reci
(Aspre benți ce se-ntretaie)
Sus, pe vreascurile seci,
Îl prindeau :
O frunză moartă, cu păstaie.
Și pe trupul lui zgârcit
M-am plecat,
Și l-am bocit :
- Melc, melc, ce-ai făcut,
Din somn cum te-ai desfăcut ?
Ai crezut în vorba mea
Prefăcută... Ea glumea !
Ai crezut că plouă soare,
C-a dat iarbă pe răzoare,

Că alunu-i, tot, un cântec...
Astea-s vorbe și descântec !
Trebuia să dormi, ca ieri,
Surd la cânt și îmbieri,
Să tragi alt oblon de var
Între trup și ce-i afar'...
Vezi ?
Ieșiși la un descântec ;
Iarna ți-a mușcat din pântec...
Ai pornit spre lunci și crâng,
Dar porniși cu cornul stâng,
Melc nătâng,
Melc nătâng !

Iar când vrui să-l mai alint,
Întinsei o mână-amară
De plâns mult...
Și, dârdâind,
Două coarne de argint
Răsucit se fărâmară.
Că e ciunt nu m-am uitat?
Ci, în punga lui de bale,
Cu-nsutite griji, pe cale
L-am purtat
Legănat :
Pungă mică de mătasă...
Iar acasă
L-am pus bine
Sus, în pod
(Tot lângă mine),

Ca să-i cânt din când în când
Fie tare,
Fie-n gând :

"Melc, melc,
Cotobelc,

Plouă soare
Prin fânațuri și răzoare,
Lujerii te-așteaptă-n crâng,
Dar n-ai corn -
Nici drept,
Nici stâng ;
Sânt în sân la moșul Iene
Din poiene ;
Cornul drept,
Cornul stâng...
Iarna coarnele se frâng,
Melc nătâng,
Melc nătâng !"

Uvedenrode

(1926)

For its tones by turns were glad
Sweatly solemn, wildly sad.
Longfellow (The slave singing at midnight)

Păunul

Se ploconea, răsăritean și moale,
Mălai din mâna ta să ciugulească.
Albastru pâlpâia și cald, în poale,
Ca pânzele alcoolului din ceașcă.

Pe butură, nebunul tău cu scufă
Ochi inegali grozav de triști rotea,
Și mâna ți-a sucit, cum storci o rufă,
Și-a rupt și gâtul păsării, care bătea.

Paralel romantic

Numisem nunții noastre-un burg,
Slăvit cu ape-abia de curg,
Ca un dulău trântit pe-o labă -
Vechi burg de-amurg, în țara șvabă.

Scări, unghiuri, porți! În prag de ușe,
O, troli domoli, o, troli cu gușe,
La ce vărsări, ca de venin,

Vis crud striviți și gând cretin!

Stângi cuburi șubrede, intrate,
De case roșii, zaharate;
Verzi investiri, prin câte-un gang,
Sub ceasuri largi - balang, balang!

Riga Crypto și lapona Enigel

Baladă

- Menestrel trist, mai aburit
Ca vinul vechi ciocnit la nuntă,
De cuscrul-mare dăruit
Cu pungi, panglici, beteli cu funtă,

Multîndărătnic menestrel,
Un cântec larg tot mai încearcă,
Zi-mi de lapona Enigel
Și Crypto, regele-ciupearcă!

- Nuntaș fruntaș!
Ospățul tău limba mi-a fript-o,
Dar cântecul tot zice-l-aș,
Cu Enigel și riga Crypto.

- Zi-l, menestrel!
Cu foc l-ai zis acum o vară;
Azi zi-mi-l stins, încetinel,
La spartul nunții, în cămară.

*

Des cercetat de pădureți
În pat de râu și-n humă unsă,
Împărățea peste bureți

Crai Crypto, inimă ascunsă,

La vecinic tron, de rouă parcă!
Dar printre ei bârfeau bureții
De-o vrăjitoare mânătarcă,
De la fântâna tinereții.

Și răi ghioci și toporași
Din gropi ieșeau, să-l ocărască,
Sterp îl făceau, și nărăvaș,
Că nu voia să înflorească.

În țări de gheață urgisită,
Pe-același timp trăia cu el,
Laponă mică, liniștită,
Cu piei, pre nume Enigel.

De la iernat, la pășunat,
În noul an, să-și ducă renii
Prin aer ud, tot mai la sud,
Ea poposi pe mușchiul crud
La Crypto, mirele poienii.

Pe trei covoare de răcoare
Lin adormi, torcând verdeață,
Când lângă sân un rigă spân
Cu eunucul lui bătrân
Veni s-o-îmbie cu dulceață:

- Enigel, Enigel,
Ți-am adus dulceață, iacă.
Uite fragi, ție dragi;
Ia-i și toarnă-i în puiacă.

Rigă spân, de la sân,
Mulțumesc dumitale.
Eu mă duc să culeg
Fragii fragezi, mai la vale.

- Enigel, Enigel,
Scade noaptea, ies lumine,
Dacă pleci să culegi,
Începi, rogu-te, cu mine.

- Te-aș culege, rigă blând?
Zorile încep să joace,
Și ești umed și plăpând,
Teamă mi-e, te frâng curând,
Lasă. - Așteaptă de te coace.

- Să mă coc, Enigel,
Mult aș vrea, dar, vezi, de soare,
Visuri sute, de măcel,
Mă despart. E roșu, mare,
Pete are fel de fel;
Lasă-l, uită-l, Enigel,
În somn fraged și răcoare.

- Rigă Crypto, rigă Crypto,
Ca o lamă de blestem
Vorba-n inimă-ai înfipt-o!
Eu de umbră mult mă tem,

Că dacă-n iarnă sunt făcută,
Și ursul alb mi-e vărul drept,
Din umbra deasă, desfăcută,
Mă-nchin la soarele-nțelept.

La lămpi de gheață, supt zăpezi,
Tot polul meu un vis visează.
Greu taler scump, cu margini verzi,
De aur, visu-i cercetează.

Mă-nchin la soarele-nțelept,
Că sufletu-i fântână-n piept,
Și roata albă mi-e stăpână,
Ce zace-n sufletul-fântână.

La soare, roata se mărește;
La umbră, numai carnea crește
Și somn e carnea, se dezumflă,
Dar vânt și umbră iar o umflă?

Frumos vorbi și subțirel
Lapona dreaptă, Enigel,
Dar timpul vezi, nu adăsta,
Iar soarele acuma sta
Zvârlit în sus, ca un inel.

- Plângi, preacuminte Enigel!
Lui Crypto, regele-ciupearcă,
Lumina iute cum să-i placă?
El se desface ușurel
De Enigel,
De partea umbrei moi să treacă?

Dar soarele, aprins inel,
Se oglindi adânc în el;
De zece ori, fără sfială,
Se oglindi în pielea-i cheală.

Și sucul dulce înăcrește,
Ascunsa-i inimă plesnește;
Spre zece vii peceți de semn,
Venin și roșu untdelemn
Mustesc din funduri de blestem;

Că-i greu mult soare să îndure
Ciupearcă crudă de pădure,
Că sufletul nu e fântână
Decât la om, fiară bătrână,
Iar la făptură mai firavă
Pahar e gândul, cu otravă -

Ca la nebunul rigă Crypto,
Cu focul inima i-a fript-o,

De a rămas să rătăcească
Cu altă față, mai crăiască;

Cu Laurul-Balaurul,
Să toarne-n lume aurul,
Să-l toace, gol la drum să iasă
Cu măsălarița-mireasă,
Să-i ție de împărăteasă.

Oul dogmatic

Dogma: Și Duhul Sfânt se purta deasupra apelor

E dat acestui trist norod
Și oul sterp, ca de mâncare,
Dar viul ou, la vârf cu plod,
Făcut e să-l privim la soare!

Cum lumea veche în cleștar,
Înoată în subțire var
Nevinovatul, noul ou,
Palat de nuntă și cavou.

Din trei atlazuri e culcușul
În care doarme nins albușul
Atât de galeș, de închis,
Ca trupul drag surpat în vis.

Dar plodul?
De foarte sus
Din polul plus
De unde glodul
Pământurilor n-a ajuns,
Acordă lin
Și masculin
Albușului în hialin:

Sărutul plin.

*

Om uitător, ireversibil,
Vezi Duhul Sfânt făcut sensibil?
Precum atunci, și azi întocma:
Mărunte lumi păstrează dogma.

Să vezi la bolți pe Sfântul Duh
Veghind vii ape fără stuh,
Acest ou-simbol ți-l aduc,
Om șters, uituc.

Nu oul roșu.
Om fără saț și om nerod,
Un ou cu plod
Îți vreau, plocon, acum de Paște;
Îl urcă-n soare și cunoaște!

*

Și mai ales te înfioară
De acel galben icusar,
Ceasornic fără minutar,
Ce singur scrie când să moară
Și ou, și lume. Te-nfioară
De ceasul galben, necesar?

A morții frunte-acolo-i toată.

În gălbenuș,
Să roadă spornicul albuș,
Durata-înscrie-în noi o roată.
Întocma-dogma.

*

Încă o dată:

E Oul celui sterp la fel,
Dar nu-l sorbi. Curmi nuntă-n el.
Și nici la cloșcă să nu-l pui!
Îl lasă-n pacea întâie-a lui,

Că vinovat e tot făcutul,
Și sfânt - doar nunta, începutul.

Ajunul Paștilor, 1925

Ritmuri pentru nunțile necesare

Când planuri sună a cădere
Și găzduiești la rea putere
La neagra Damă Miriam
În bande încinsă, de dinam.

Capăt al osiei lumii!
Ceas alb, concis al minunii,
Sună-mi trei
Clare chei
Certe, sub lucid eter
Pentru cercuri de mister!

An al Geei, închisoare,
Ocolește roatele interioare:
Roata Venerii
Inimii

Roata capului
Mercur
În topire, de azur,
Roata Soarelui
Marelui.

I

Înspre tronul moalei Vineri
Brusc, ca toți amanții tineri,
Am vibrat
Înflăcărat:

Vaporoasă
Rituală
O frumoasă
Masă
Scoală!
În brățară tu fă-mi loc
Ca să joc, ca să joc,
Danțul buf
Cu reverențe
Ori mecanice cadențe.

Ah, ingrată,
Energie degradată,
Brută ce desfaci pripită
Grupul simplu din orbită,
Veneră,
Inimă
În undire minimă:

Aphelic (a)
Perihelic (b)
Conjunctiv (dodo)
Oponent (adio!)

II

Paj al Venerii,
Oral
Papagal!
În cristalul tău negat
Spre acel fumegat
Fra Mercur

De pur augur,
Peste îngeri, șerpi și rai
Sună vechi:
I-ro-la-hai,

Mercur, astră aurită,
Ce peri doi împodobită
Lungi
Cu pungi
Pe boamba mare,
Oarbă, de cercetătoare,

O, Mercur,
Frate pur
Conceput din viu mister
Și Fecioara Lucifer,

Înclinat pe ape caste
În sfruntări iconoclaste,
Cap clădit
Din val oprit
Sus, pe Veacul împietrit,

O, select
Intelect
Nunta n-am sărbătorit?

III

Uite, ia a treia cheie,
Vâr-o în broasca - Astartee! -
Și întoarce-o de un grad
Unui timp retrograd,
Trage porțile ce ard,

Că intrăm
Să ospătăm
În cămara Soarelui

Marelui
Nun și stea,

Abur verde să ne dea,
Din căldări de mări lactee,
La surpări de curcubee,
- În Firida ce scânteie
eteree.

Paznicii

Înaltă conexiune,
Gardă eficace nunților,
Drum și Carte:
Pentru sumbrul rac al lui Marte,
Pentru Jup
- Acel Trup -
Saturn centurat în aparte,
Uran ca un tiv,
Neptun aditiv;

Cădelnițare în cor a nunților,
Din zece Lune, în rampă,
O foarte cerească și amplă
Mătanie a Frunților!

Salut de pe scară de noapte,
La sceptrul seral,
De trei ori spiral:
Al lumii râu static de lapte;

Plecăciune joasă,
La fața păroasă,
Suptă, care ajună
Apusă-n cărbunii din lună;

Mătanie adâncă,
Îndoită încă
Norului violaceu,

Fumat lung, de soare,
La ziua-n revărsare,
Când pipăie sufletul meu.

Înfățișare

"Lol 'tis a gala night."
Edgar Poe

Pudrează râul tragic în oglindă,
Cu de-amăruntul, cristalin, de bal;
Săltate-n coc, volutele să prindă
Perucii de argint - un encefal.

La balul liniștit, de mare gală,
De vrei să placi frumosului tău Domn:
Treaz, poleiește-ți masca facială
Și dinții înverziți de duh de somn;

Luminile odăilor le stinge!
Să-nceapă marea pară de opal,
Când înghețat, din iarna care ninge
În creștet, ca-ntr-un parc, pe encefal.

- Fii Domnului statură luminoasă,
Cu gândul - sprinten fulger viitor!
Să-ți fie brațul spadă bătăioasă
Și ochiul: disc lunar lunecător.

Falduri

Pentru William Wilson

Somn mult, din plușuri. Vid în stal.
Vegherea sticlei, drept cortină.
Îndepărtat, ca-ntr-o odihnă
Din membre limpezi, o, cristal!

Sub mături, fluturi și urâturi
Mort - chipul meu, pe crengi de gâturi.
Un glas din ceruri, cere: - Dacă
Ai face-oglinzile să tacă?

Din somn, din stofă sar deștept,
Smulg fierul scurt, îl duc la piept.
La țărmul apelor de gală
Strig hidra mea, chilocefală:

- Întemnițate William,
Cast hidrofil, te așteptam
Să treci maree, din oglindă
În luna frunții, să te-aprindă;

Student stufos, Bostonian,
Cețoase Wilson William,
Îți jur, ar face-o bună mină
Spini șase-n pielea ta marină!

(De șase ori, în ape grele
Sting fier aprins, până-n prăsele;
Fulger cedat, just unghi normal,
Cad reflectat, croiesc cristal.)

Piei chip! Rămâi, cortină spartă,
Pătrată Spanie pe-o hartă,
Răpus, în mâini, pumnalul tras,
În fund ursuz, de zahăr ars:

Valuri frânte, gemene,
Ruptură de cremene.

Ce gând târziu mă suflă-acu?

Să vântur nopți "Bu-hu-hu"
Ca la cântec, altădată?

Se toarce vorba, închegată,
Cutia încet se-ncuie-n piept
În scrisul apei caut drept.

Uvedenrode

La râpa Uvedenrode
Ce multe gasteropode !
Suprasexuale
Supramuzicale ;

Gasteropozi !
Mult limpezi rapsozi,
Moduri de ode
Ceruri eșarfă
Antene în harfă :

Uvedenrode
Peste mode și timp
Olimp !

Ceas în cristalin
Lângă fecioara Geraldine !

Dantelele sale
Ca floarea de zale,

Prin brațele ei
Ghețari de idei,

La soarele sfânt,
Egal - acest cânt :

Ordonată spiră,
Sunet

Fruct de liră,
Capăt paralogic,
Leagăn mitologic,

Din șetrele mari
Apari :
O cal de val
Peste cavală
Ca varul deasupra-n spirală !

Încorporată poftă,
Uite o fată :
Lunecă o dată,
Lunecă de două
Ori, până la nouă,
Până o-nfășori
În fiori ușori,
Până-o torci în zale
Gasteropodale ;

Până când, în lente
Antene atente
O cobori :

Pendular de-ncet,
Inutil pachet,
Sub timp,
Sub mode
În Uvedenrode.

SFÂRȘIT

Joc secund

(1930)

...ne fût-ce pour vous en donner l'idée

Stéphane Mallarmé (Villiers)

Joc secund

Din ceas, dedus, adâncul acestei calme creste,
Intrată prin oglindă în mântuit azur,
Tăind pe înecarea cirezilor agreste
În grupurile apei un joc secund, mai pur.

Nadir latent! Poetul ridică însumarea
De harfe resfirate ce-n zbor invers le pierzi,
Și cântec istovește: ascuns, cum numai marea
Meduzele când plimbă sub clopotele verzi.

Timbru

Cimpoiul veșted luncii, sau fluierul în drum
Durerea divizată o sună-ncet, mai tare?
Dar piatra-n rugăciune, a humei despuiare
Și unda logodită sub cer, vor spune - cum?

Ar trebui un cântec încăpător, precum
Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare;
Ori lauda grădinii de îngeri, când răsare
Din coasta bărbătească al Evei trunchi de fum.

Grup

E temnița în ars, nedemn pământ.
De ziuă, fânul razelor înșală;
Dar capetele noastre, dacă sânt,
Ovaluri stau, de var, ca o greșală.

Atâtea clăile de fire stângi!
Găsi-vor gest închis, să le rezume,
Să nege, dreaptă, linia ce frângi:
Ochi în virgin triunghi tăiat spre lume?

Înecatul

Fulger străin, desparte această piatră-adâncă;
Văi agere, tăiați-mi o zi ca un ochean!
Atlanticei sunt robul vibrat spre un mărgean,
Încununat cu alge, clădit în praf de stâncă,

Un trunchi cu prăpădite crăci vechi, ce stau să pice,
Din care alte ramuri, armate-n șerpi lemnoși,
Bat apele, din care baia albastră să despice
Limbi verzi, șuierătoare, prin dinții veninoși.

Orbite

Colo, dimineața mea,
Viu altar îți miruia:

Ca Islande caste, norii
În, dorită, harta orii,

Ageri, șerpii ce purtai,

Șerpii roșii, scurși din rai.

Și, cules, albastrul benții
De pe jerbele Juvenții.

*

Lăncile de iarbă mici
Le păzea cățeaua Bitsch,

Inimi mari dormeau pe țară,
Munți, cu sângele afară?

Cunoscut acelor zori
În fântâni,
      în șerpi,
            în nori.

Statură

Să nu prelingă, să nu pice
Viu spiritul, robit în ea,
La azimi albe să-l ridice:
Sfiit pruncia ei trecea.

Sori zilnici, grei, adreau sub dungă,
Ușor sunau în răsărit;
Și nori ce nu știau s-ajungă
Și munții, câți va fi-întâlnit,

Suiau cu iezerii, să cate
La anii falnici, douăzeci.
Vedeau din ceasul ce nu bate
- Din timp tăiat cu săbii reci.

Încreat

Cu Treptele supui văditei gale
Sfânt joc în speranță, de pe sund,
Treci pietrele apunerii egale
Supt văile respinse, ce nu sunt.

Ți-e inima la vârste viitoare
Ca șearpele pe muzici înnodat,
Rotit de două ori la mărul-soare,
În minutare-aprins - și încrestat.

Izbăvită ardere

de George Bacovia

Curcanii au mutat pe soare șirul
De gâturi cu, nestinși, cartofii roșii.
La cerul lăcrămat și sfânt ca mirul
Rotunzi se fac și joacă pântecoșii!

Șuvița stelei noi întinge-n ape,
Un stăpânit pământ ascultă ani,
Pământul s-a lipit de steaua-aproape.
Nuntesc, la curtea galbenă, curcani.

Poartă

Suflete-n pătratul zilei se conjugă.
Pașii lor sunt muzici, imnurile - rugă.
Patru scoici, cu fumuri de iarbă de mare,
Vindecă de noapte steaua-n tremurare.

Pe slujite vinuri frimitură-i astru.
Munții-n Spirit, lucruri într-un Pod albastru.
Raiuri divulgate! Îngeri trimeși
Fulgeră Sodomei fructul de măceș.

Lemn sfânt

În văile Ierusalimului, la unul,
Păios de raze, pământiu la piele:
Un spic de-argint, în stânga lui, Crăciunul,
Rusalii ard în dreapta-i cu inele.

Pe acest lemn ce-aș vrea să curăț, nu e
Unghi ocolit de praf, icoană veche!
Văd praful - rouă, rănile - tămâie?
- Sfânt alterat, neutru, nepereche.

Legendă

Străluminați ca niște unghii,
Sub scuturi, îngeri au lăsat
Cherubul văii să-l înjunghii,
- Sădiți în aer ridicat.

Și limfa pajiștelor pale
Se pleacă soarelui ferit
Al certei sere animale:
Îngână sângelui ivit.

Scris, râul trece - în mai - albastru
Și varurile zilei scad,
E rana Taurului astru.
Vădita țară, Galaad.

Aura

Mire, văzut ca femeiea,
Cu părul săpat în volute,

De Mercur cumpănit, nu de Geea,
Căi lungi înapoi revolute;

La conul acesta de seară,
Când sufletul meu a căzut
Și cald, aplecatul tău scut
Îl supse, ca pata de ceară,

Crescut, între mâini ca de apă,
Ce lucru al tainei cercai?
Sub verdele lumilor plai
Arai o lumină mioapă.

Mod

Te smulgi cu zugrăviții, scris în zid,
La gama turlelor acelor locuri,
Întreci orașul pietrei, limpezit
De roua harului arzând pe blocuri,

O, ceasuri verticale, frunți târzii!
Cer simplu, timpul. Dimensiunea, două;
Iar sufletul impur, în calorii,
Și ochiul, unghi și lumea aceasta-nouă.

- Înaltă-n vânt te frângi, să mă aștern
O, iarba mea din toate mai frumoasă.
Noroasă pata aceasta de infern!
Dar ceasul - sus; trec valea răcoroasă.

Secol

Răsărit al crestelor de păsări,
Steme nicăiri în fâlfâit,
Bântuie, când soarelui voit

Arcuite pajurile cățări.

Seceri dintre secete-au sclipit!
Chemi zidul ars, cu ierburile cimbruri,
Anulare unor albe timpuri,
Sub argintii muntelui orbit.

Margini de seară

Pendulul apei calme, generale,
Sub sticlă sta, în Țările-de-Jos.
Luceferii marini, amari în vale;
Sălciu muia și racul fosforos.

Un gând adus, de raze și curbură
(Fii aurul irecuzabil greu!)
Extremele cămărilor de bură
Mirat le începea, în Dumnezeu.

Steaua imnului

"Asemenea seri se întorc, zice-se, de demult."
M.I. Caragiale (Craii de Curtea Veche, pag. 36)

Râu încuiat în cerul omogen,
Arhaic Unt, din lăudată seară,
Scurs florilor, slujind în Betleem,
Când gărzile surpate înviară.

Să port, - sub raze deget șters înting, -
Un liniștit, un rar și tânăr mugur
Prin ger mutat, prin tufele de zinc,
La stâncile culcate: să le bucur.

Suflet pierdut

Scăzută zării blândă e țara minerală.
- Inel și munte, iarbă de abur înzeuat.
A ofilirii, numai această foarte pală
Făclie, pe ghicirea Albastrului ouat.

Mințiri, lumini! Scăpată, doar sfânta, ca o maică,
- Ars doliul ei; cu fruntea călcată de potcap;
Scăldând la dublul soare, apos, de la Drăgaică,
Rotundul, scund în palmă, duh simplu-în chip de nap.

Dioptrie

Înalt în orga prismei cântăresc
Un saturat de semn, poros infoliu.
Ca fruntea vinului cotoarele roșesc,
Dar soarele pe muchii curs, - de doliu.

Aproape. Ochii împietresc cruciș
Din fila vibrătoarei ca o tobă,
Coroana literei, mărăciniș,
Jos în lumină tunsă, grea, de sobă.

Odaie, îndoire-n slabul vis!
- Deretecată trece, de-o mătușe -
Gunoiul tras în conuri, lagăr scris,
Adeverire zilei - prin cenușe.

Desen pentru cort

O, veacul legiuise militar
În litere ca turnul țuguiate!

Urzite căi, neverosimil var,
Prin dimineața ierbii înmuiate.

Spălări împărtășite! Înnoiți
Arginturile mari botezătoare
Și inima călărilor - spuziți
De dreapta ziua aceasta suitoare.

- Ei vor sălta, la drum cu Novalis,
Prin șvabii verzi, țipate în castele,
Să prade tremuratul plai de vis,
Prielnic potrivirilor de stele!

Edict

Această pontifică lună
Cuvântul adormiților e,
Din roua caratelor sună
Geros, amintit: ce-ru-le.

O sobă, cealaltă mumie.
Domnește pe calul de șah,
La Moscova verde de-o mie
De turle, ars idol opac.

Dogoarea, podoaba: răsfețe
Un secol cefal și apter.
- Știu drumul Slăbitelor Fețe,
Știu plânsul apos din eter.

Din periodice

Elan

Sunt numai o verigă din marea îndoire,
Fragilă, unitatea mi-e pieritoare; dar
Un roi de existențe din moartea mea răsar,
Și-adevăratul nume ce port e: Unduire.

Deci, arcuit sub timpuri, desfășur lung țesut
De la plăpânda iarbă la fruntea gânditoare,
Și blondul șir de forme, urcând din soare-n soare,
În largul vieții revarsă un trecut.

Din călătoarea undă, din apele eterne,
Îmi însușesc vestmântul acelor care mor,
Și înnoit și ager alerg - subtil fior -
Prin săli orgolioase ori umede caverne?

Și astfel, în pământuri croindu-mi vaste porți
Spre ritmuri necuprinse de minte vreodată,
Aduc Înaltei Cumpeni povara mea, bogată
De-atâtea existențe și tot atâtea morți.

Lava

Te-nnăbușai în pâcla încinsei atmosfere,
O, tu, noian de lavă ce-aveai să fii pământul!
Făptura nu sunase din trâmbiți de cratere,
Nu fulgerase încă, în noaptea ta, cuvântul?

Ce surdă clocotire, ce-nceată așteptare
Sub aburii roșiatici, sub aburii de fier,

Când înspre noi tărâmuri voiai o revărsare,
Când, oprimat de umbră, tu presimțeai un cer!

Dar se desprinse vălul, și-o boltă-ndepărtată
Din zâmbetu-i albastru desfășură spre tine;
O clipă-a fost? și totuși, sclipirea ei curată
Te-a înfrățit de-a pururi cu sferele senine.

De-atunci, spre-o altă lume fluida-ți formă tinde,
Cu slava-ntrevăzută un dor fără de sațiu
Ar vrea să te-mpreune? și ca s-o poți cuprinde,
Tentacule lichide îți adâncești în spațiu.

Copacul

Hipnotizat de-adânca și limpedea lumină
A bolților destinse deasupra lui, ar vrea
Să sfarme zenitul, și,-nnebunit, să bea,
Prin mii de crengi crispate, licoarea opalină.

Nici vălurile nopții, nici umeda perdea
De nouri nu-i gonește imagina senină;
De-un strălucit albastru viziunea lui e plină,
Oricât de multe neguri în juru-i vor cădea?

Dar când augusta toamnă din nou îl înfășoară
În tonuri de crepuscul, când toamna prinde iară
Sub casca lui de frunze un rod îmbelșugat,
Atunci, intrând în simpla, obșteasca armonie
Cu tot ce-l limitează și-l leagă împăcat,
În toamna lui, copacul se-nclină către glie.

Banchizele

Din aspra contpire a gerului polar

Cu verzi și stătătoare pustietăți lichide,
Sinteze transparente de străluciri avide
Zbucnesc din somnorosul noian originar.

Mereu rătăcitoare, substratul lor închide
Tot darul unui soare roșiatec și avar,
Apoi, de-a lungul nopții, tot aurul stelar
Și toată înflorirea reflexelor fluide.

Iar când, târziu, prin trude-ndelungi și fir cu fir
Au strâns în năvi de gheață un fabulos Ofir,
Iluminate, pline de spornica lor muncă,

Pornesc să-și întrunească ascunsele comori,
Și peste mări de umbră și liniște aruncă
Efluviile unor neprihănite zori.

Panteism

Vom merge spre fierbintea, frenetica viață,
Spre sânul ei puternic, cioplit în dur bazalt,
Uitat să fie visul și zborul lui înalt,
Uitată plăsmuirea cu aripe de ceață!

Vom coborî spre calda, impudica Cybelă,
Pe care flori de fildeș ori umed putregai
Își înfrățesc de-a valma teluricul lor trai,
Și-i vom cuprinde coapsa fecundă, de femelă.

Smulgându-ne din cercul puterilor latente,
Vieții universale, adânci, ne vom reda;
Iar nervii noștri, hidră cu mii de guri, vor bea
Interioara-i mare de flăcări violente.

Și peste tot, în trupuri, în roci fierbinți - orgie
De ritmuri vii, de lavă, de freamăt infinit,
Cutremurând vertebre de silex ori granit,

Va hohoti, imensă, Vitala Histerie?

Arca

În turburatu-mi suflet am construit o arcă
- Informă nălucire de biblic corăbier -,
Și turme-ntregi de gânduri pe puntea ei se-mbarcă,
Noroade-ntregi, plecate puternicului cer.

E vremea să se-abată mânia lui! O ploaia
De stropi rigizi întinde zăbrele de oțel.
Corabia aleargă? în negura greoaie,
Corabia se-nclină, și-aleargă fără țel?

Și cel din urmă creștet de munte se cufundă?
- Spre care țărm, Stăpâne, spre care Ararat
Din bruma depărtării mă poartă-adânca undă?
S-a coborât pe ape lințoiu-ntunecat.

Aud cum se destramă un suflet undeva,
Departe, în a ploii acidă melopee?
E noapte-n larg? Iar arca te așteaptă, Jehova,
Pe mările din suflet să fereci curcubee.

Munții

Posomorâta lor înlănțuire
Nu e decât un spasm încremenit -
Supremă încordare de granit,
Rămasă dintr-o altă întocmire.

Demult, când dorul lor nebiruit
Îi logodi cu vasta strălucire,
Un braț semeț au repezit spre fire?
Dar gheața înălțimii l-a-mpietrit.

Și-n vremea ce c-un gest de renunțare
Atâtea stânci expiră-n vijelie,
Șuvoiul apei neîncăpătoare,

- Șerpuitoare formă veșnic vie -
Prin necuprinsa zărilor câmpie
Se-ndreaptă către mări odihnitoare?

Pentru marile Eleusinii

Când calda strălucire a lunilor toride
Va prinde să decline, când soare potolit
Spre golfuri de-ntuneric va luneca trudit,
Își va rosti chemarea din nou Eumolpide?

La vorba lui, pătrunsă de-un tăinuit fior,
Tu vei ghici durerea Zeiței pământene
Și plânsetul Fecioarei, ce câmpuri leteene
I-e dat mult timp să ude în roua ochilor.

Și-n toamna somptuoasă de purpură și nacru,
În toamna unde seara încheagă tonuri vii,
Prin surda picurare a orelor târzii
Îți vei purta tristețea, încet, pe Drumul Sacru.

Nocturne bolți vor ninge din slăvi misterul lor,
Ți s-o răsfrânge-n suflet tăria-ngândurată,
Iar sfânta ta durere va trece legănată,
În ritmuri largi și grave, de corul sferelor.

Pe Calichor, în templul încins de roci calcare,
Acolo te așteaptă, cucernic, dorul meu:
Acolo vei ajunge în Marea Noapte, greu
De gânduri, de neliniști, de-adâncă-nduioșare.

Mă vei urma? Cuvântul va depăna domol
Povestea fără nume a nunții subterane;

Uimit, îi vei cuprinde supremele arcane
Din culmi nebănuite și limpezi, de simbol.

Iar când, topit în apa adâncilor mistere,
Zeiței chtoniene întreg te vei fi dat,
Cu mâini îngemănate și gând cutremurat
Îți voi aduce iarba culeasă în tăcere?

Peisagiu retrospectiv

I

O, desfrunzirile din urmă!
Te uită, vastele păduri
Stau veștede sub greaua turmă
De nori haotici și obscuri.

Te uită, soli ai crustei albe
Ce-o să se-așeze de pe-acum,
În dantelări de fine salbe,
Pe tufă umedă, pe drum.

Un cinic puf au nins scaieții?
Și totuși, iată-mă venit
În fața toamnei și-a tristeții
Cu gândul iarăși ispitit,

De-avântul surd care destinde
Tot mai departe largu-i zbor
Deasupra zărilor murinde,
A sumbrei văi, a tuturor.

II

De-a lungul tristelor răzoare
Pe care vântul grămădi
Atâtea crengi rătăcitoare,

Mângâietoare vei veni?

Din glasul toamnei vei renaște
Iubirii mele, vis fugar,
Și însetatul va cunoaște
Beția vinului tău rar?

Vei fi atunci izbăvitoarea?
Deși umbrit de-un mort trecut,
Îmi vei aduce totuși floarea
Neprihănitului sărut?

Și-n pacea-ntinderii, cuvântul
Pe-atâtea buze bănuit,
Dar iar intrat în noapte, sfântul
Cuvânt, va fi, va fi rostit?

III

Miraj fluid, formă fugară,
Străbate surele poteci
Șerpuitoare și coboară
În toamna vânturilor reci.

Dorința mea îți va aprinde
Ardori ce nu se pot grăi,
Și-n ciuda umbrei ce se-ntinde
Ne vom iubi, ne vom iubi,

Până când anii vor așterne,
În colb mărunt, argintul lor;
Până când, greu de ierni eterne,
Slăvitul prinț al orelor

Va obosi să mai adaste
Ivirea ultimilor sloi,
Și bolta nopții sale vaste
Va-ncovoia și peste noi.

Fulgii

Cad fulgii șovăielnici în stoluri fără număr
Din nevăzute urne ei cad pe albul umăr
Al dealurilor prinse de-o crustă argintie.
Oștiri de nori aleargă? - Ce surdă simpatie,
Nori turburi, nori metalici, spre voi întins mă poartă?
Ați prefăcut în domuri de-argint natura moartă
Și-ați pus în peisagiu un nou fior de viață,
Voi, blocuri mohorâte, convoi de-obscură ceață!?

Tot plumbul meu din suflet, o, forme călătoare,
Ca voi să se topească în gânduri de ninsoare,
Căci, iată, vine vremea când - albe, împietrite -
Pe gând descăleca-vor zăpezi neprihănite?

Cad fulgii șovăielnici, așa cum în poveste
Cad stropi de piatră scumpă, ușor și leneș, peste
Un strălucit războinic, cuprins de-o vraje-adâncă.
- Asemenea câmpiei, sub cerul vânăt încă,
Ținuturi ale minții, lăsați să vă-mpresoare,
Lăsați să cadă-ntr-una din neaua altui soare,
Ce veșnic brațul ritmic al timpului aruncă?

Cad flori de-argint, de spumă pe lunca-n sărbătoare,
Și vânturi potolite întinsurile-alintă,
Și fluturi albi s-adună în pâlcuri orbitoare,

- O, suflete, ca lunca te-mbracă-n hiacintă?

Luntrea

Teorbele sonore și cântecele toate
Au adormit în burgul târziei noastre nunți;

Și în stăruitorul declin, chiar tu renunți
Să întârzii pe culmea posomorâtă. Poate

El doar să mai rămână? el, somptuosul crin
Al formei care urcă și se desprinde, parcă,
De malul apei, unde tot gândul tău se-mbarcă
Îndurerat, nesigur și silnic Lohengrin?

Sfielnic gând, tu nu vezi cum luntrea frământată
Și lebăda grăbită spre sfintele păduri
Vor să-mplinești porunca? Dar încă nu te-nduri
Să lași ținutul veșted al nunții de-altădată!

Zorește, iar pe faldul ușor de hiacint
Îmbracă-ntâia armura, și vechea ta mândrie
Se-nalță spre uitatul regat, ce te îmbie
Statura ta turnată în luminos argint.

Vei trece? Marii codri fremătători de plângeri,
Înfiorați de câte-un romantic hallali,
Își vor bolti frunzișul; o clipă vor cocli
Și coif, și scut în jocul virilelor răsfrângeri;

Zori neasemuite, apusuri de castele
Aprinse, sub metalul curat s-or oglindi,
Iar străvezia noapte va crește și rodi
Prin apele armurii răsade-ntregi de stele;

Fugarnic sfânt, tu lasă ca fluviul să te poate?
Dar dincolo de luntrea îngustă nu privi,
Căci apa-ți va trimite și va întipări,
Întunecată, fața iubirii voastre moarte!

Când va veni declinul

Cu mâini învinețite de umblet lung prin ger
Voi reintra în mine când va veni declinul;

Voi coborî să caut, pierdută-ntr-un ungher,
Firida unde arde c-un foc nestins Divinul.

Și flăcării voi spune: "Fior al caldei firi,
Joc viu ori șovăielnic de galbenă maramă,
Vibrare necurmată, zigzag de pâlpâiri,
Ușoară și fierbinte văpaie, te destramă;

Redă nemărginirii fugarul tău mister?
Mereu mai străvezie, mereu mai necuprinsă,
Prin sure și înalte pustiuri de eter
Desfășură pe hăuri o horbotă aprinsă.

Deasupra ta, deasupra haoticului drum,
Cupolele nocturne te-or strejui hieratic;
Iar tu vei fi parfumul lunecător, de-acum,
Pe-a lumilor întinsă tipsie de jeratic.

Curând, sub faldul umbrei nu vei mai desluși
Nici recea Astartee, nici încruntata Gee?
Doar spuza sidefată în depărtare, și
În preajmă - goana unor năluci opiacee.

Vulturi de flăcări, aștrii spre tine s-or purta.
Vâslirii lor solemne deschide-atunci ferestre
Și bea din plin vârtejul stârnit în preajma ta
Cum altădată boarea pădurilor terestre.

Respiră, crești mai vastă? în plasma unde doar
O singură năvală de năzuinți se-aprinde,
Asemeni unei mare și lacom protozoar,
Înmugurindu-ți brațe, în noapte le întinde.

Al tău, al tău, cuprinsul întregului dintâi,
Din negura-Andromedii la sorii din Centaur,
Stăpânitoare, soarbe tot cerul, și rămâi
Prin marea de funingini năvodul plin cu aur.

Râul

Din culmea unde, mai presus de nor,
Doar gheața își sculptează diamantul,
Te prăvăleai, gigantic clocotitor,
Cât zarea-ntins, haotic ca neantul.

În jurul tău, frânturi de stâncă, lut,
Cadavre ale florei uriașe,
Monumentau un nenturnat trecut?
Și nicăieri, în goana pătimașe,

Reflux liniștit nu locuia
Cu lumea lui năvalnicele ape?
Dar anii au trecut? Din matca ta,
Prea strâmtă-atunci, ai dispărut aproape.

Oglindă călătoare, cer mobil,
Te-ai încadrat întro ușoară spumă
Și-ți porți acum cristalul tău steril
Spre-a mărilor îndepărtată brumă.

Dar murmurul, acord eternizat,
Neîncetat mărirea ta o plânge;
Și-ntregul tău trecut, pietrificat,
În unda potolită se răsfrânge.

Umanizare

Castelul tău de gheață l-am cunoscut, Gândire;
Sub tristele-i arcade mult timp am rătăcit,
De noi răsfrângeri dornic, dar nici o oglindire
În stinsele-i cristale ce-ascunzi nu mi-a vorbit;
Am părăsit în urmă grandoarea ta polară

Și-am mers, și-am mers spre caldul pământ de miazăzi,
Și sub un pâlc de arbori stufoși, în fapt de seară,
Cărarea mea, surprinsă de umbră, se opri.

Sub acel pâlc de arbori sălbateci, în amurg
Mi-ai apărut - sub chipuri necunoscute mie,
Cum nu erai acolo, în frigurosul burg,
Tu, muzică a formei în zbor, Euritmie!

Sub înfloriții arbori, sub ochiul meu uimit,
Te-ai resorbit în sunet, în linie, culoare,
Te-ai revărsat în lucruri, cum în eternul mit
Se revărsa divinul în luturi pieritoare.
O, cum întregul suflet al meu ar fi voit
Cu cercul undei tale prelungi să se dilate,
Să spintece văzduhul și - larg și înmiit -
Să simtă că vibrează în lumi nenumărate?

Și-n acel fapt de seară, uitându-mă spre Nord,
În ceasul când penumbra la orizon descrește,
Iar seara întârzie un somnolent acord,
Mi s-a părut că domul de gheață se topește.

Convertire

Unei femei din Nord

Prin ce-nnodate drumuri, pornind, la ce răscruce
Începe noaptea noastră să curgă, nu mai știu.
Văd doar la geamuri fuga trăsurii ce ne duce
C-un sac de somn pe capră - ghebosul.

În limba țării tale mă necăjeam a spune
Că ești supremul bine, înaltul meu regat,
Că nu cuprinde altă dulceață și minune
Orașul zmeu, orașul țestos și ferecat.

Cu ochi în jumătate, ce vor să spună "Hai!",
Priveai la omul oacheș venit din Valahai.
Cu ochi pe jumătate, căci nu țineai să-l măsuri,
Întâia mea cucoană de voaluri și mătăsuri!

Pe crengi de vis, doi umezi de muguri, ochii tăi,
Se deschideau în floare; când lampe din odăi
Burau lumină scumpă la geamul de trăsură,
Cu foarte mare frică te-am sărutat pe gură.

Și te-am rugat cu ciudă, de mila mea plângând,
Să uiți de stângăcia băiatului ce sânt.
Că eu visez? cum pruncul flămând la sân, la maică,
De carnea ta curată și albă de nemțoaică.

Mai rară ca răcoarea în luna lui Cuptor,
Mi-ai lunecat în brațe, ai desfăcut fuior
Tot părul ca un galben, întins eter de miere?

Și m-ai făcut c-un lucru de preț mai știutor:
Că două sânt, nu una, femeie și muiere.

Ultimul centaur

"Din Soarele îmbrățișat de Nour"

În ziua din urmă zori, din loc în loc,
Năuc? Dar mai spre seară desfășură deodată
Pe asfințitul verde, cu lespedea mâncată,
Regescul vas de gânduri crescut în dobitoc.

Tăriile topiră nepotrivitul bloc?
Târziu, spre geruri albe, o carne înnorată
Porni în melc de abur, pe când, dezgărdinată,
Se lămurea din noapte o inimă de foc.

Statornic gâde, Umbra - mâner masiv și dâre -

Căzu peste jeratec cu grelele satâre,
Și luminosul bulgăr îl despică, felii.

Pământul ațipește. Răzleț, nici un centaur,
Dar de nestinsul ropot al clarei herghelii
În zăcăminte sună filoanele-i de aur.

Gest

Toiagul vechi, pe care l-a ciuruit, l-a ros
Și cariul, și custurea, ți-l trec de-acum. Ca mine
Vei ispiti la rându-ți temutele destine,
Urcând și tu sub cerul de fier și chinoros.

Te-așteaptă mohorârea pustiului pietros!
Nu șovăi, străbate-o; iar când - diamantine -
Pădurile de ghețuri se vor ivi pe cline,
Încrezător azvârlă ciomagul de prisos;

Din povârniș, în steiuri, din stânci, în văgăune
Izbit de lespezi, ciotul va face să răsune
Cu lung și mare vuiet tot hăul de granit,

Dar sus, sub îngânata lumină-abia născândă,
Lăsând să scape râsul din pieptul rău sporit,
Acopere căderea cu hohot de izbândă.

Selim

El a venit când, singur și mic, în pragul ușii
Îmi răcoream la vântul de-amurg obrazul-jar,
Când - ghindă cafenie - picau jos cărăbușii,
Când era zarea frunză uscată de stejar.

Cu țâțe tăvălite-n funinginea din slavă,
Tot mai aproape norii - ei mă-nțărcau întâi;

În somn plângeam să-mi șteargă priveliștea hârlavă
Și piroteam pe prispă cu pragul căpătâi.

Dar fețe mai lățoase, mai cornorate, turmă
Nășteau sub țarc de gene și se prindeau în șir
La hora dezmățată a spaimei, ce se curmă
Târziu, când mâini de lună presară tibișir?

Și haimana, și pururi încăierat cu vântul:
Din târg, în mahalale: din Schei, în vreun cătun,
Un strigăt de-nserare își trăgăna cuvântul
Ca o manea de moale, și larg: "Hai, bragă bun".

Hazliu și larg, ca turul ce-l vântură șalvarii,
Așa sporea un strigăt. Și iacă: ochi gălbui
Printre uluci, în umbră, rotiră icusarii.
(Amestecul și aspru, și blând, din ochii lui!)

Săgețile zvâcneau în puf de rugă.
Să nu urmez chemării adânci aș fi putut?
La namila din poartă m-am năpustit în fugă,
Obrajii să mi-i sprijin pe palmele de lut.

- Giugiuc, mi-am zis, iar ochii priviră mai cruciș.
De mult n-a fost la turcul atât aliș-veliș?
Zi darnică, de lapte și miere, aferim!
Hai, ia ce vrei din coșul lui Haivada Selim.
Și trase mucavaua panereului turtit?

Ca sculele-n sipeturi, așa mi-ați răsărit,
Alvițe rumenite, minuni de acadele
Sticloase - numai tremur, văpăi și ape, ca
Ocheanele de limpezi, de mici, la fel de grele?
O rază prăfuită prin toate furnica.

Și dârdâind sub brumă și colții de migdale,
Rahatul părea urmă de-ngheț după topit.
Un candel cât o nucă, prin perne de halvale,

Dormea-n trandafiriul lui șters și aburit.

(Răsfrângeri vechi? Cuvântul nencăpător nu poate
Să zică iazul verde ce-mi tremurați și-acum?
Bietul turc legat de biete cleștare?) Dintre toate,
El candelul mi-alese, apoi, adus a drum,

Porni mânat de seară și înghițit de cale,
Târând opinca-ntoarsă și creață, fără spor,
Cădelnițând din coșul cu dulci zaharicale,
Din donița-nflorită lovită de picior?

Acolo? noapte, uliți și vaguri suburbane
Topiră pe-ndelete năluca lui Selim.
În candel, pânza lunii se răsuci - turbane -
Și-o stea ilic de umbră cusu cu ibrișim.

Protocol al unui club Matei Caragiale

Președinte de onoare Al. Rosetti

"Vis al galeșei Floride și-al ostroavelor Antile",
Orchidee! nu ești însăși arta marelui Matei,
Cu a selbelor cădere în corole și mantile
Sau cu Anzii albi în funduri ca o moarte de Protei?

Neajunsă, precum lancea unor iaduri vegetale,
Sub sărutul muștei Mima somptuos ca un manșon,
Locuiește cetluită somnurile-i seminale
În o rouă de poleiuri: Rașelica Nachmansohn.

O! vegheat din jilțul Naibei al Pământurilor Nalte,
De atlaz tulip în creștet încheiat cu cap de mort,
"Mult" poesc, cioplirea unei rare și pierdute dalte,
Pașadia își despoaie înnoptat semețu-i port.

O! scuipat de înverzita tuse a spumelor putride,

Cocoțat pe naufragii, nefiresc ca într-un ochean,
Împuind cămara nopții cu oracole stupide
Gore freamătă-n jiletcă de râios batracian.

Cântec, lebădă străpunsă, sol a harfelor eline,
Strămutat pe mândre prapuri de năierii tăi vikingi
Până adânc în moleșala quintelor manueline,
Alter ego, o! Pantazi, ce atlanticele învingi,

Liniștit rapsod al stelei ninsă în umbra străvezie,
Răsunând ca din legendă, ca din pânzele dintâi,
Liric pur! Închipuirea te petrece în vecie
Drept la racla ta de ape cu atolii căpătâi.

*

"Vis al galeșei Floride și-al ostroavelor Antile",
Cupă limpede! ești numai arta marelui Matei.
Inima rămâne această moartă, între reci feștile
Fumegând pe Curtea Veche, la pangar, într-un bordei,

Nu străina frumusețe, bunul plac și veresia,
Însă schimnica împăcată și făcliile ce ard!
Trupul scade sub velințe, sufletul e în Rusia,
La un orb mormânt de raze, prins în Cavalerul Guard.

- Ce închide orchideea, ce ne sunt acele Indii
Mările creole unde bântuia piratul Kidd?
Consimțind o plecăciune insulelor biacintii,
Cartea Crailor la fila cea mai turbure o deschid:

Acolň, ca de cutremur saltă slova mateină
Sub lucrarea Corcodușei, aspra floare de maidan.
În vis mut gabrovenimea cumpănește în ruină,
Zveltă, surla Judecății lasă o umbră pe cadran.

*

- Dreaptă pravilă, dar zumzet de vestiri răsăritene,

Ființa noastră se clădește cu scriptura ta, Matei!
Prim și ultim Caragiali, ca o holdă de antene
Te alegem viu din vântul despletitelor idei.

Iată, arsă în aur roșu și în a smalțului rigoare
Slava netedă și rară, stricta glorie, o ții.
Neamurile iau aminte. Și pe Crai va să coboare
Greu, cordonul Sfintei Ana al măreței-împărății.

Bălcescu trăind

lui Al. Rosetti

Leagăn amar, săracii mei Bălcești!
Lut simplu, smălțuit ca și o cană,
Pe Topolog culcat nu mai bocești
Azi inima dintâi republicană.

A lui! Căci athanasic au sunat
Mii surle. Lespezi cască. Sar sigilii.
Și peste un făcut, absurd regat
Un palid oaspe calcă, din Sicilii.

O, frate cărvunar, întreg trăiești!
Din moarte ai păstrat doar străvezimea,
Ci din amurgul pajerii crăiești
Cârtește-ntunecat burtăverzimea.

Ai multursuzei tagme, gianabeți
Cu oftica-nțeleși și cu exilul,
Un veac avar te vrură sub peceți,
Și zveltei libertăți suciră trilul.

Ce-nseamnă! Astăzi piatră ești, din unghi,
Republicii Române Populare,
Adeveritul mare, singur trunchi:
Bălcescu, început de calendare.

Addenda

Iacob Steiner

Un ins, rămas, cu dinadinsul,
Din Schwitzera, cantonul Uri.
Dar geniul îi fuma ca ninsul
Jungfrau, sub gheața învestiturii.

Amar, ciudat, certat cu norma
Răzbind târziu, pân' la Berlin
Vrăji în slujbe negre Forma,
În săli drapate-n doliu plin.

Un ins, la fel : încins în bură,
Dar deșertat de orice geniu,
Citesc la alba ta făptură
În firea aceasta de mileniu

Și - strict - bătut în teoreme,
Acel inel perenial
Ți-l trec : gătită de cu vreme
Pentru Sabatul cel mai pal.

21 februarie 1954

Portret

Deci versul meu legat în largi turbane
De lănci zbârlit, ca țeasta unei cegi,
Cu albele-i prăpăstii și capcane
De munte-opioman, nu-l înțelegi !

L-am scris, e drept, când ochii mei văzură
Rusalca unui iezer scandinav,
Ești însă : ritm, vigoare și măsură,
Suavii Francii duhul tău e sclav.

Încât, înadunate, calme linii
Încerc să prind filonul scump, nativ,
Privirea grea ce delegai grădinii
Și chipul tău în noapte, sub masiv.

Era leirea sutei optsprezece
Cu-abia gânditul arc al buzei tors,
Cu genele străvechi în care zace
Un codru-adânc de farmec dureros.

Din goarne palide, târzii, cocoșul
Herald al lepădării a sunat ;
Frunzișul desei nopți căzu sub roșul
De suliți? chipul tău e desenat.